

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη [γλωσσική και μεταφραστική πολιτική \[Σύνδεσμος\]](#) μας.

Απόφαση της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας για την περάτωση της αυτεπάγγελτης έρευνας OI/8/2014/AN σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Απόφαση

Υπόθεση OI/8/2014/AN - Εκκίνηση έρευνας στις 19/05/2014 - Απόφαση στις 11/05/2015 - Εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Δεν δικαιολογούνται περαιτέρω έρευνες) |

Η παρούσα αυτεπάγγελτη έρευνα αφορά τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διασφαλίζει την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ από τα κράτη μέλη. Δρομολογήθηκε καθώς η Ένωση ξεκίνησε μια νέα επταετή περίοδο χρηματοδότησης, η οποία καλύπτει την περίοδο 2014-2020, στο πλαίσιο ενός νέου νομικού πλαισίου.

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποσκοπεί στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ. Δεδομένης της προβολής της Ένωσης στα έργα που χρηματοδοτούνται μέσω της πολιτικής συνοχής — από τη βελτίωση των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης στη Ρουμανία έως την απομάκρυνση ναρκοπεδίων στην Κροατία — ο Διαμεσολαβητής πιστεύει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς δαπανώνται τα χρήματα. Το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είναι άμεσα υπεύθυνη για τη διαχείριση των κονδυλίων δεν θα πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται ως λόγος για τη μη ανάληψη δράσης σε περίπτωση παραβίασης ή κινδύνου παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στην αυτεπάγγελτη έρευνα συμμετείχαν η Επιτροπή, οι εθνικοί διαμεσολαβητές και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών. Με βάση τα σχόλιά τους, η Διαμεσολαβήτρια εκτόνησε οκτώ κατευθυντήριες γραμμές βελτίωσης για να στηρίξει την Επιτροπή καθώς εποπτεύει τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό.

Το ιστορικό της αυτεπάγγελτης έρευνας

1. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποσκοπεί στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ [1] . Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές που πλήττονται από βιομηχανική μετάβαση και στις περιφέρειες που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα.
2. Η πολιτική συνοχής υλοποιείται μέσω της επιμερισμένης διαχείρισης των κονδυλίων, πράγμα που σημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασίζεται στα κράτη μέλη για την υλοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνα, διορίζοντας τις αρμόδιες αρχές, επιλέγοντας έργα, πραγματοποιώντας πληρωμές και διεκπεραιώνοντας τις καταγγελίες. Η Επιτροπή έχει εποπτικό ρόλο, επαληθεύοντας ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών λειτουργούν αποτελεσματικά και επιβάλλει κυρώσεις, όπου απαιτείται.
3. Τον Ιανουάριο του 2014, τέθηκε σε ισχύ μια νέα δέσμη νομοθετικών μέτρων για τη χάραξη της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για τη νέα περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020. Αυτό περιλαμβάνει: I) έναν γενικό κανονισμό (κανονισμός 1303/2013) [2] για τον καθορισμό κοινών κανόνων για τα διάφορα «ευρωπαϊκά κοινωνικά και επενδυτικά ταμεία» («ΕΔΕΤ»); II) τρεις ειδικούς κανονισμούς για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής· και iii) δύο κανονισμούς σχετικά με τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας και τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας («ΕΟΕΣ»). Μεταξύ των αρχών που διέπουν την πολιτική συνοχής συγκαταλέγονται η συμμόρφωση με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία· προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών· και την απαγόρευση των διακρίσεων.
4. Ωστόσο, το νέο νομοθετικό πλαίσιο δεν αντιμετωπίζει με ορατό τρόπο την ανάγκη σεβασμού των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ο «Χάρτης») κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ· ούτε προβλέπει τη λήψη μέτρων σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων αυτών. Προηγούμενες καταγγελίες προς τη Διαμεσολαβήτρια έδειξαν σημαντική δυσαρέσκεια των πολιτών για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκε η πολιτική συνοχής της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι πολίτες τόνισαν επανειλημμένα ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να συμμετάσχει επειδή δεν ήταν άμεσα υπεύθυνη για τη διαχείριση των κονδυλίων [3] .
5. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής κίνησε αυτεπάγγελτη έρευνα με σκοπό να συμβάλει εποικοδομητικά, χρήσιμα και αντικειμενικά στο έργο της Επιτροπής κατά την έναρξη της νέας περιόδου χρηματοδότησης. Η έρευνα αφορά τα μέσα που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή για να διασφαλίσει την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την πολιτική συνοχής.

Η έρευνα

6. Ο Διαμεσολαβητής κίνησε την εν λόγω έρευνα ζητώντας από την Επιτροπή να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις [4] . Αναγνωρίζοντας την εμπειρογνωμοσύνη του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ («FRA»), καθώς και τις προσπάθειές του να προωθήσει μια νοοτροπία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Διαμεσολαβητρια κάλεσε τον FRA να συμβάλει στην έρευνα. Ζήτησε επίσης τη γνώμη των συναδέλφων της στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαμεσολαβητών [5] .

7. Αφού έλαβε τις παρατηρήσεις της Επιτροπής [6] και τις παρατηρήσεις ορισμένων εθνικών υπηρεσιών διαμεσολαβητών [7] , ο Διαμεσολαβητής δρομολόγησε στοχευμένη διαβούλευση με τα δημόσια θεσμικά όργανα και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και με την εμπειρία της πολιτικής συνοχής [8] . Έλαβε και δημοσίευσε απαντήσεις από το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Eurochild, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το Ίδρυμα Lumos, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανεξάρτητης Διαβίωσης, την Ευρωπαϊκή Οργάνωση Grassroots Roma, το Κέντρο Προώθησης της Ψυχικής Αναπηρίας, τα Ιδρύματα Ανοικτής Κοινωνίας και την Πλατφόρμα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (FRP) [9] .

8. Η απόφαση του Διαμεσολαβητή λαμβάνει υπόψη το στοιχείο αυτό.

Ανατροφοδότηση από την Επιτροπή

9. Οι ερωτήσεις της Διαμεσολαβητριας προς την Επιτροπή επικεντρώθηκαν στον τρόπο με τον οποίο μπορεί να μεριμνήσει ώστε, με τη σειρά τους, τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι εταίροι τους (περιφερειακές και τοπικές αρχές και η κοινωνία των πολιτών) και οι δικαιούχοι του προγράμματος ενεργούν σύμφωνα με τον Χάρτη και τους μηχανισμούς που εφαρμόζονται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των καταγγελιών.

10. Όσον αφορά το πλαίσιο για τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η Επιτροπή επισήμανε ότι ο γενικός κανονισμός (κανονισμός 1303/2013) ενισχύει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων εισάγοντας αυτό που ο κανονισμός αποκαλεί «εκ των προτέρων αιρεσιμότητα» (εφεξής «προϋπόθεση») ότι υπάρχουν ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής αυτής [10] . Το άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να διασφαλίζουν ότι η στήριξη από τα ΕΔΕΤ συνάδει με αρχές όπως η ισότητα των φύλων (άρθρο 7) και η βιώσιμη ανάπτυξη (άρθρο 8). Γενικότερα, το άρθρο 6 απαιτεί οι πράξεις που υποστηρίζονται από τα ΕΔΕΤ να συμμορφώνονται με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης και το εθνικό δίκαιο σχετικά με την εφαρμογή του.

11. Όσον αφορά το ζήτημα του Χάρτη, η Επιτροπή δήλωσε ότι ο Χάρτης είναι δεσμευτικός για τα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ. Κατά συνέπεια, και σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να εξεταστεί μεμονωμένα αν, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, ένα εθνικό πρακτικό μέτρο αποσκοπεί στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης ή

όχι.

12. Απαντώντας στις ερωτήσεις της Διαμεσολαβήτριας σχετικά με τον Χάρτη και τις Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης [11] , η Επιτροπή δήλωσε ότι το άρθρο 15 του κανονισμού 1303/2013 καθορίζει τον κατάλογο των στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης. Ορισμένα στοιχεία αλληλεπικαλύπτονται με τα δικαιώματα και τις αρχές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη και η Επιτροπή ελέγχει την τήρηση των στοιχείων αυτών. Ομοίως, ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής [12] σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ αναφέρεται σε αρχές που επικαλύπτονται με τα δικαιώματα και τις αρχές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

13. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή σχετικά με τον Χάρτη και τα επιχειρησιακά προγράμματα [13] , η Επιτροπή παρέπεμψε στο άρθρο 96 του κανονισμού 1303/2013: δεδομένου ότι το εν λόγω άρθρο δεν προβλέπει ειδική υποχρέωση των αρχών των κρατών μελών να ενεργούν σύμφωνα με τον Χάρτη, η Επιτροπή δεν μπορεί να εξαρτά την έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων από μια τέτοια προϋπόθεση. Αυτό δεν σημαίνει, ωστόσο, ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ελέγχουν ότι τα κονδύλια εκταμιεύονται κατά τρόπο σύμφωνο με τον Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα:

14. Πρώτον, ο κανονισμός 1303/2013 θεσπίζει ορισμένες προϋποθέσεις σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων, το φύλο και την αναπηρία που πρέπει να τηρούνται [14] . Κάθε πρόγραμμα πρέπει να προσδιορίζει τις εφαρμοστέες προϋποθέσεις και, σε περίπτωση που δεν πληρούται μία από αυτές, πρέπει να περιγράφει ποιος είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης, πώς και πότε. Η μη ολοκλήρωση των ενεργειών για την εκπλήρωση των εφαρμοστέων προϋποθέσεων, εντός της σχετικής προθεσμίας, συνιστά λόγο αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών από την Επιτροπή.

15. Δεύτερον, κατά την προετοιμασία, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος, τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν τις ειδικές δράσεις για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την πρόληψη των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού [15]

.

16. Τρίτον, οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν διαφανείς διαδικασίες και κριτήρια επιλογής που δεν εισάγουν διακρίσεις, λαμβάνοντας υπόψη την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων [16]

.

17. Τέλος, η παράλειψη ενός κράτους μέλους να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή του Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης θα συνιστούσε παρατυπία ή ακόμη και σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αναστολή, ακύρωση ή ανάκτηση των πληρωμών.

18. Όσον αφορά τις αποτελεσματικές ρυθμίσεις χειρισμού καταγγελιών, η Επιτροπή δήλωσε ότι

πρόκειται για νομική υποχρέωση (άρθρο 74 παράγραφος 3 του κανονισμού 1303/2013). Η Επιτροπή θα αξιολογήσει κατά πόσον υπάρχουν αποτελεσματικές ρυθμίσεις κατά την επανεξέταση της ορθής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 75 του κανονισμού 1303/2013). Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τα κράτη μέλη να την ενημερώσουν για τα αποτελέσματα της εξέτασής τους, ώστε να είναι σε θέση να επαληθεύσουν την αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων, για παράδειγμα αξιολογώντας τυχαία δείγματα των αποτελεσμάτων και τον χρόνο που απαιτείται για την οριστικοποίηση των απαντήσεων στους καταγγέλλοντες. Η μη διασφάλιση αποτελεσματικών ρυθμίσεων για την εξέταση καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν παραβιάσεις του Χάρτη, συνιστά σοβαρή έλλειψη, παρέχοντας στην Επιτροπή το δικαίωμα να διακόψει τις προθεσμίες πληρωμής, να αναστείλει τις πληρωμές σε περίπτωση σοβαρών ελλείψεων ή ακόμη και να ακυρώσει ή να ανακτήσει τη συνεισφορά της Ένωσης σε πρόγραμμα.

19. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι διατάξεις του κανονισμού 1303/2013 σχετικά με αποτελεσματικές ρυθμίσεις για τον χειρισμό των καταγγελιών θα διασφαλίσουν την επαρκή εξέταση των εικαζόμενων παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Επιτροπή δήλωσε ότι θα επιδιώξει τη διάδοση ορθών πρακτικών στον τομέα αυτό.

20. Όσον αφορά τον χειρισμό των καταγγελιών από την Επιτροπή, η Επιτροπή δήλωσε ότι στόχος του άρθρου 74 παράγραφος 3 του κανονισμού 1303/2013 είναι να διασφαλιστεί η ύπαρξη αποτελεσματικών συστημάτων για τον χειρισμό των καταγγελιών που αφορούν τα ΕΔΕΤ στα κράτη μέλη, ώστε να καταστεί δυνατή η εξέταση των καταγγελιών σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αυτό δεν αποκλείει την υποβολή καταγγελιών στην Επιτροπή. Όταν η Επιτροπή λάβει μια τέτοια καταγγελία, κατά γενικό κανόνα, ζητεί από το κράτος μέλος να την εξετάσει. Η Επιτροπή θα εξετάσει άμεσα μόνο τις καταγγελίες που δεν μπορούν να διαβιβαστούν στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 3 του κανονισμού.

21. Κατόπιν αιτήματος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν έκθεση εντός καθορισμένης προθεσμίας σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε σε καταγγελία που διαβιβάστηκε από την Επιτροπή. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει κατά πόσον το κράτος μέλος διεκπεραίωσε την καταγγελία σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Το εν λόγω σύστημα χειρισμού καταγγελιών εφαρμόζεται σε όλα τα είδη καταγγελιών, είτε ισχυρίζονται παραβίαση του Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης είτε οποιουδήποτε άλλου εφαρμοστέου κανόνα.

22. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος εξακολουθεί να μην χειρίζεται αποτελεσματικά τις καταγγελίες ή να αποδεικνύει ότι το σύστημα δεν λειτουργεί σωστά, το θέμα θα πρέπει να συζητείται κατά την ετήσια συνεδρίαση επανεξέτασης μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους. Επιπλέον, σε περίπτωση που η παράλειψη χειρισμού καταγγελιών παρέχει αποδεικτικά στοιχεία που υποδηλώνουν σημαντική ανεπάρκεια στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του κράτους μέλους, ή εάν η έρευνα μιας καταγγελίας από την Επιτροπή αποκαλύψει μη τήρηση σχετικής διάταξης του Χάρτη, η Επιτροπή μπορεί να διακόψει τις ενδιάμεσες πληρωμές και, σε περίπτωση σοβαρών ελλείψεων, να αναστείλει, να ακυρώσει ή να ανακτήσει τις πληρωμές [17].

23. Τέλος, προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν τα κράτη μέλη σχετικά με τη σημασία του Χάρτη

στο πλαίσιο της εκταμίευσης των ΕΔΕΤ, η Επιτροπή προτίθεται i) να απευθύνει επίσημη επιστολή στα κράτη μέλη για να τους υπενθυμίσει τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την τήρηση του Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ· II) εφιστά την προσοχή τους στη δυνατότητα χρήσης της τεχνικής βοήθειας από τα ΕΔΕΤ για την υποστήριξη ρυθμίσεων για τη διεκπεραίωση καταγγελιών· III) να διαδίδει ορθές πρακτικές στον αποτελεσματικό χειρισμό των καταγγελιών· IV) εκδίδει έγγραφο καθοδήγησης όσον αφορά την τήρηση του Χάρτη όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ στο πλαίσιο της εκταμίευσης των ΕΔΕΤ· και ν) μετά την έκδοση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, οργανώνει την κατάρτιση στα κράτη μέλη σχετικά με τον Χάρτη, τη δυνατότητα εφαρμογής του και τη συνάφειά του στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ.

Ανατροφοδότηση από εθνικούς διαμεσολαβητές

24. Οι περισσότεροι εθνικοί διαμεσολαβητές που απάντησαν στο αίτημα της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας για πληροφορίες σχετικά με καταγγελίες που εξετάστηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 εξήγησαν ότι τα περισσότερα προβλήματα προκύπτουν κατά το στάδιο της πληρωμής στους τελικούς δικαιούχους. Ένα γραφείο δήλωσε, ωστόσο, ότι προβλήματα προκύπτουν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας δαπανών.

25. Όσον αφορά την πιθανή παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οι εθνικοί διαμεσολαβητές δήλωσαν ότι έχουν ασχοληθεί με υποθέσεις που αφορούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης, το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική πρόνοια και την υγειονομική περίθαλψη, καθώς και το δικαίωμα ακρόασης. Όσον αφορά το δικαίωμα ακρόασης, ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής εξήγησε ότι προσπάθησε να ευαισθητοποιήσει την εθνική διοίκηση σχετικά με τη σημασία της ακρόασης των δικαιούχων όταν προκύπτουν διαφορές σχετικά με τις πληρωμές. Ωστόσο, το γραφείο του Πορτογάλου Διαμεσολαβητή είναι σε μεγάλο βαθμό ικανοποιημένο από τη συνέχεια που έδωσαν οι εθνικές αρχές στις αποφάσεις του σχετικά με τα ΕΔΕΤ.

Η στοχευμένη διαβούλευση

26. Η Διαμεσολαβήτρια ρώτησε τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τα κύρια προβλήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, ποιες είναι οι αιτίες και αν έχουν αναφέρει ποτέ τέτοια προβλήματα στην Επιτροπή. Διερωτάται επίσης τι ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η Επιτροπή στη στήριξη των εθνικών αρχών για την εφαρμογή εύρυθμων μηχανισμών προσφυγής και κατά πόσον τα μέτρα που αναφέρονται στην απάντηση της Επιτροπής είναι κατάλληλα για την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων [18] .

27. Σε γενικές γραμμές, πολλοί απαντήσαντες τόνισαν την καλή συνεργασία που είχαν οι ΜΚΟ με την Επιτροπή κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 και το γεγονός ότι συμμετείχαν στη σύνταξη του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

28. Ωστόσο, με βάση την εμπειρία τους, οι ερωτηθέντες εντόπισαν ορισμένα προβλήματα στην

εθνική εφαρμογή των ΕΔΕΤ:

(I) Αρκετοί απαντήσαντες αναφέρθηκαν στη χρήση των ΕΔΕΤ για τη διατήρηση ή την επέκταση της ιδρυματοποίησης παιδιών και ατόμων με αναπηρία, κατά παράβαση του άρθρου 9 παράγραφος 9 του κανονισμού 1303/2013. Οι ερωτηθέντες επεσήμαναν επαναλαμβανόμενες καταχρήσεις και κακομεταχείριση που συμβαίνουν σε τέτοια ιδρύματα και οι οποίες εντοπίζονται γενικά από τρίτους και όχι από τις αρμόδιες αρχές.

II) Οι ερωτηθέντες επισήμαναν ότι συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού, όπως τα άτομα ΛΟΑΔΜ [19], τα άτομα με αναπηρία ή οι κοινότητες Ρομά, συχνά αγνοούνται κατά τη σύνταξη συμφωνιών εταιρικής σχέσης ή επιχειρησιακών προγραμμάτων.

(III) Ένας από τους ερωτηθέντες αναφέρθηκε στα αυξανόμενα εμπόδια στην πρόσβαση των ενώσεων γυναικών στα ΕΔΕΤ, λόγω του αδικαιολόγητου περιορισμού των σχετικών κανόνων. Οι ερωτηθέντες υποστήριξαν επίσης ότι πολλά από τα προγράμματα που υποτίθεται ότι προωθούν την ένταξη των γυναικών στην πραγματικότητα ενθαρρύνουν τον αποκλεισμό τους, λόγω « κακού σχεδιασμού και ακόμη φτωχότερης εφαρμογής ».

29. Με μία εξαίρεση, οι ερωτηθέντες παραδέχθηκαν ότι —αναφέροντας ορισμένα δικαιώματα και συμπεριλαμβανομένης της γενικής εφαρμογής της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων — το νέο νομοθετικό πλαίσιο αποτελεί ένα βήμα προόδου όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ανέφεραν επίσης τις νέες προϋποθέσεις και διατάξεις σχετικά με τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και τις ρυθμίσεις διεκπεραίωσης καταγγελιών. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις ισχύουσες προϋποθέσεις από την αρχή των έργων θεωρείται επωφελής, δεδομένου ότι μπορεί να οδηγήσει σε αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των διακρίσεων ή των παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Επιπλέον, η αξιολόγηση των προγραμμάτων από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 29 του κανονισμού 1303/2013 [20] μπορεί επίσης να συμβάλει στην πρόληψη ή την αντιμετώπιση των δυσκολιών που ενδέχεται να προκύψουν κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

30. Ορισμένοι απαντήσαντες επεσήμαναν, ωστόσο, ότι αυτές οι νέες διατάξεις, οι οποίες είναι μάλλον ευρείες, έχουν μεταφερθεί με πολύ γενικούς όρους στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης. Σε συνδυασμό με αυτό που πολλοί συνεισφέροντες θεωρούν ότι η Επιτροπή ερμηνεύει στενά τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, ορισμένοι θεωρούν ότι, στην πραγματικότητα, η Επιτροπή αποφεύγει τις περισσότερες από τις υποχρεώσεις της βάσει του δικαίου της ΕΕ στον τομέα αυτό.

31. Ορισμένοι από τους ερωτηθέντες υποστήριξαν ότι τα προβλήματα οφείλονται στην έλλειψη πρακτικής εμπειρογνομosύνης, τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, καθώς και στις υπερβολικές και γραφειοκρατικές υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, και όχι στην έλλειψη κατάλληλου νομικού πλαισίου. Το γεγονός ότι η Επιτροπή σπάνια πραγματοποιεί επιτόπιες επισκέψεις για να επαληθεύσει την πραγματικότητα των αναφερόμενων πληροφοριών δεν βελτιώνει την κατάσταση. Ούτε το γεγονός ότι χρησιμοποιείται σημαντική χρηματοδότηση για μη ενσώματες δράσεις, τα αποτελέσματα των οποίων είναι δύσκολο να μετρηθούν και ακόμη δυσκολότερο να αξιολογηθούν.

32. Σε σχέση με αυτό, ορισμένοι συνεισφέροντες επεσήμαναν την απουσία διαφανούς μηχανισμού μέσω του οποίου οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να ενημερώνουν την Επιτροπή για πιθανές ελλείψεις σε προγραμματισμένα ή εκτελεσθέντα έργα. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει το πεδίο εφαρμογής για τις τοπικές ΜΚΟ ή κοινότητες που αναφέρουν αυτές τις περιπτώσεις στην ΕΕ [21] και, ως εκ τούτου, να μειώσει τις πιθανότητες εντοπισμού προβλημάτων από την Επιτροπή. Οι περισσότεροι απαντήσαντες εντόπισαν, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, έλλειψη διαφάνειας κατά την εφαρμογή, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ, καθώς και αδυναμία της Επιτροπής να καταστήσει διαθέσιμες στο κοινό ολοκληρωμένες και προσβάσιμες πληροφορίες.

33. Όσον αφορά τις νέες διατάξεις σχετικά με τον χειρισμό καταγγελιών, ορισμένοι από τους ερωτηθέντες αμφισβήτησαν κατά πόσον η προθυμία της Επιτροπής να διαδώσει ορθές πρακτικές και να προσφέρει τεχνική βοήθεια για την επίλυση των καταγγελιών θα ήταν επαρκής. Τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να ενεργήσουν βάσει οποιασδήποτε καθοδήγησης που λαμβάνει από την Επιτροπή, ανέφεραν. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει επίσης καμία υποχρέωση να αναλάβει αποτελεσματική λειτουργία ελέγχου στον τομέα αυτό. Υπάρχει κίνδυνος τα κράτη μέλη να θεσπίσουν καθαρά τυπικούς μηχανισμούς που δεν θα ωφελούν τα θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με τον ίδιο τρόπο που υπήρχαν αναποτελεσματικοί μηχανισμοί προσφυγής κατά τις προηγούμενες περιόδους χρηματοδότησης.

34. Ένας από τους ερωτηθέντες πρότεινε ότι το νέο πλαίσιο θα μπορούσε στην πραγματικότητα να επιτρέψει στην Επιτροπή « να παραιτηθεί περαιτέρω από τους ρόλους και τις ευθύνες της » στον τομέα της παρακολούθησης. Ενώ στο παρελθόν η Επιτροπή θα είχε τουλάχιστον εξετάσει το ενδεχόμενο κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει, τώρα θα παραπέμπει αυτομάτως τα θύματα στο κράτος μέλος, το οποίο έχει την αποκλειστική ευθύνη για τη διερεύνηση και την επίλυση καταγγελιών που σχετίζονται με τα ΕΔΕΤ. Η Επιτροπή έχει επίσης τη διακριτική ευχέρεια να ζητήσει ή όχι από ένα κράτος μέλος να υποβάλει έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε σε μια καταγγελία. Ως εκ τούτου, τα θύματα δεν θα έχουν εγγύηση ότι η ατομική τους περίπτωση θα αξιολογηθεί δεόντως και ότι θα χορηγηθούν διορθωτικά μέτρα κατά περίπτωση.

35. Τέλος, ορισμένοι απαντήσαντες ανέφεραν ότι δεν υπάρχουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές ως προς το πότε η Επιτροπή θα κάνει χρήση του δικαιώματός της να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, όπως δικαιούται βάσει του άρθρου 75 παράγραφος 2 του κανονισμού 1303/2013. Ούτε υπάρχουν ενδείξεις σχετικά με το ποια είναι η μεθοδολογία ελέγχου της Επιτροπής και κατά πόσον θα ληφθεί υπόψη η συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ομοίως, δεν είναι ακόμη σαφές πότε και με ποιον τρόπο η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τις εξουσίες της, για παράδειγμα, για να απαιτήσει από ένα κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων διεκπεραίωσης καταγγελιών) λειτουργούν ή να αναστείλει, να ακυρώσει ή να ανακτήσει πληρωμές.

Αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας

36. Το φάσμα των γνωμοδοτήσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας αυτεπάγγελτης έρευνας υποστηρίζει την αρχική θέση της Διαμεσολαβήτριας ότι η πολυεπίπεδη εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ αποτελεί ακανθώδες ζήτημα, στο οποίο οι καταστάσεις σπανίως είναι ασπρόμαυρες. Ένα παράδειγμα που δίνεται από έναν απαντώντα είναι ιδιαίτερα το εξής: ένα κράτος μέλος χρησιμοποίησε τα ΕΔΕΤ για την ανακαίνιση μεγάλου ιδρύματος που στεγάζει άτομα με αναπηρία. Δεδομένου ότι τα ΕΔΕΤ προορίζονται να χρηματοδοτήσουν το κλείσιμο των εν λόγω ιδρυμάτων και τη μετάβαση στη διαβίωση σε επίπεδο κοινότητας, το κράτος μέλος ήταν προδήλως υπαίτιο και, θα υποστήριζε κανείς, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε λάβει μέτρα. Ωστόσο, ο εν λόγω θεσμός βρισκόταν σε θλιβερή κατάσταση και τα νέα κοινοτικά κέντρα θα χρειαζόνταν πολύ χρόνο για να οικοδομηθούν. Εν τω μεταξύ, δεν ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν τα ΕΔΕΤ για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων; Θα ήταν πιο ανθρώπινο να αφήσουμε τους κατοίκους να αντέξουν ένα ζοφερό «σήμερα» περιμένοντας την προοπτική ενός καλύτερου «αύριο»;

37. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μεριμνήσει ώστε η Επιτροπή να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι τα κονδύλια της ΕΕ δεν χρηματοδοτούν δράσεις που παραβιάζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα. Το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είναι άμεσα υπεύθυνη για τη διαχείριση των ΕΔΕΤ δεν θα πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται ως λόγος για τη μη ανάληψη δράσης σε περίπτωση παραβίασης ή κινδύνου παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εφαρμόζοντας τα θεμελιώδη δικαιώματα που περιέχονται στον Χάρτη ως το ελάχιστο επίπεδο προστασίας, η Επιτροπή μπορεί να ενημερώσει τα κράτη μέλη ότι θα λάβει σοβαρά υπόψη τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων τους στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Πρόκειται για ένα αναγκαίο πρώτο βήμα για να πειστούν τα κράτη μέλη να λάβουν σοβαρά υπόψη τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να προσπαθήσει να αποτρέψει τα κράτη μέλη, και μάλιστα η ίδια, από το να αγνοούν τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων με την αιτιολογία ότι η εν λόγω δραστηριότητα του κράτους μέλους δεν ασκείται στο πλαίσιο της *«εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ»*.

38. Όσον αφορά τις δράσεις των κρατών μελών που αφορούν την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, το Δικαστήριο δήλωσε πρόσφατα [22] ότι μια εθνική επιτροπή παρακολούθησης που επιβλέπει τα επιχειρησιακά προγράμματα εφαρμόζει το δίκαιο της ΕΕ όταν καταρτίζει οδηγό για τη συνδρομή των αιτούντων επιχορήγηση. Για να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη ότι i) η σύσταση της επιτροπής απαιτήθηκε από το δίκαιο της ΕΕ, μολονότι ενήργησε εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου ενός κράτους μέλους· (ii) όλα τα μέτρα που προορίζονταν για τη στήριξη του επιχειρησιακού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του εγγράφου που ενέκρινε η επιτροπή, έπρεπε να συμμορφώνονται με τους σχετικούς κανονισμούς της ΕΕ.

39. Βάσει αυτών των σαφών ενδείξεων του Δικαστηρίου, οι οποίες διαφέρουν από τα γενικά κριτήρια που είχε προηγουμένως παράσχει για τη διάκριση των δύο κατηγοριών δράσεων, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι **οι περισσότερες, αν όχι όλες, δράσεις των κρατών μελών που προκύπτουν στο πλαίσιο προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ περιλαμβάνουν την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ**. Αυτό

συμβαίνει διότι η συντριπτική πλειονότητα των κύριων υποχρεώσεων των κρατών μελών ορίζονται λεπτομερώς στον κανονισμό 1303/2013 (και σε άλλους σχετικούς κανονισμούς) και υπόκεινται στους κανόνες και τις αρχές που ορίζονται σε αυτόν, από τους οποίους δεν μπορούν να αποκλίνουν εγκύτως.

40. Για παράδειγμα, οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 20 του κανονισμού 1303/2013· η διαδικασία για την κατάρτισή τους περιγράφεται λεπτομερώς στο άρθρο 14· το περιεχόμενό τους καθορίζεται στο άρθρο 15· τα κριτήρια επιλογής των εταίρων και η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα καθορίζονται σαφώς στο άρθρο 5· ο κώδικας δεοντολογίας για τη δημιουργία τέτοιων εταιρικών σχέσεων εγκρίνεται από την Επιτροπή με κατ' εξουσιοδότηση πράξη· και οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, είναι δύσκολο να γίνει κατανοητό πώς ένα κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί ότι κάνει οτιδήποτε άλλο εκτός από την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ όταν συντάσσει συμφωνία εταιρικής σχέσης ή όταν εγκρίνει επιχειρησιακό πρόγραμμα « *σύμφωνα με τον [κανονισμό 1303/2013] και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο* » [23] , διασφαλίζοντας ότι περιέχει τα στοιχεία που απαιτούνται σε ολόκληρο τον εν λόγω κανονισμό, ιδίως στο άρθρο 96. Για να πάρουμε ένα τελευταίο παράδειγμα, η αξιολόγηση και η επιλογή των εφαρμοστέων προϋποθέσεων από τα κράτη μέλη υπόκειται σε λεπτομερή καθοδήγηση στο άρθρο 19 του κανονισμού 1303/2013. Δεσμευόμενη από τόσες σαφείς και λεπτομερείς απαιτήσεις που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, η επιλογή από ένα κράτος μέλος των εφαρμοστέων προϋποθέσεων, η οποία εξάλλου εξαρτάται από την αξιολόγηση της συνέπειας και της επάρκειας από την Επιτροπή, θα απαιτήσει κατά πάσα πιθανότητα « *ένα βαθμό σύνδεσης [με το δίκαιο της Ένωσης] πέραν των καλυπτόμενων ζητημάτων που συνδέονται στενά ή ένα από τα θέματα αυτά έχει έμμεσο αντίκτυπο στο άλλο* » [24] .

41. Στις περιπτώσεις αυτές, ο Χάρτης θα πρέπει να θεωρείται το πρότυπο με το οποίο θα πρέπει να συμμορφώνονται οι δράσεις των κρατών μελών, ανεξάρτητα από το αν τα επίμαχα θεμελιώδη δικαιώματα αναφέρονται ειδικά στον κανονισμό 1303/2013 — ισότητα των φύλων, αναπηρία — ή όχι — κοινωνικά δικαιώματα, δικαίωμα ακρόασης, δικαιώματα των ηλικιωμένων κ.λπ.

42. Για τις λίγες αυτές περιπτώσεις στις οποίες οι δράσεις των κρατών μελών σε σχέση με τη χρηματοδότηση της συνοχής δεν συνιστούν εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να ασκεί την επιρροή της για την προώθηση του σεβασμού του Χάρτη. **Η Επιτροπή υποχρεούται να τηρεί τον Χάρτη στο σύνολό του, σε όλες τις δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής και της παρακολούθησης των ΕΔΕΤ.** Η Επιτροπή θα πρέπει να ερμηνεύει τα δικαιώματά της στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής υπό το πρίσμα των υποχρεώσεών της βάσει του Χάρτη, οι αρχές του οποίου θα πρέπει να νοούνται ως συμπληρωματικές των διατάξεων του κανονισμού 1303/2013. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλες οι δράσεις των κρατών μελών, οι οποίες χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, θα πρέπει να σέβονται τις αρχές των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται, αυστηρά, για δράσεις που αναλαμβάνονται κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

43. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να διατυπωθούν δύο παρατηρήσεις.

44. Αφενός, ο Διαμεσολαβητής διαφωνεί με τη δήλωση της Επιτροπής ότι δεν μπορεί να εξαρτήσει την έγκριση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης από τη συμπερίληψη ρήτρας που να ορίζει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, το άρθρο 15 του κανονισμού 1303/2013 δεν απαριθμεί εξαντλητικά τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται σε μια τέτοια συμφωνία. Απλώς καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις, « συμπεριλαμβανομένου » ενός μη εξαντλητικού καταλόγου υποχρεωτικών στοιχείων. Τίποτε δεν εμποδίζει την Επιτροπή να προσθέσει μεταξύ των απαιτήσεων αυτών την τήρηση του Χάρτη εν γένει.

45. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή θα πρέπει να ερμηνεύσει όσο το δυνατόν ευρύτερα τις διατάξεις του κανονισμού που αναφέρονται ειδικά στα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη. Δεν θα πρέπει να επιτρέπεται καμία παραβίαση των διατάξεων αυτών, ανεξάρτητα από τη μορφή τους ή το επίπεδο στο οποίο λαμβάνει χώρα.

46. Εν ολίγοις, όλα καταλήγουν στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν θα πρέπει να **επιτρέψει να χρηματοδοτήσει, με χρήματα της ΕΕ, δράσεις που δεν συνάδουν με τις υψηλότερες αξίες της Ένωσης, δηλαδή τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη**. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά τη συνεργασία με τρίτες χώρες, οι οποίες δεν δεσμεύονται από τον Χάρτη, σε ρήτρα σχετικά με τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το πρότυπο που απαιτείται από τα κράτη μέλη πρέπει αναγκαστικά να είναι σημαντικά υψηλότερο.

47. Στην αυτεπάγγελτη έρευνα του Διαμεσολαβητή συμμετείχαν διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών — η Επιτροπή, οι εθνικοί διαμεσολαβητές, οι ΜΚΟ και η πλατφόρμα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων για την κοινωνία των πολιτών. Η Διαμεσολαβήτρια πιστεύει ότι η διαβούλευσή της με τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη παρέχει μια σταθερή επισκόπηση των σχετικών ζητημάτων. Ως εκ τούτου, σε αυτή τη βάση, η Διαμεσολαβήτρια περατώνει την αυτεπάγγελτη έρευνά της και ευχαριστεί όλα τα εμπλεκόμενα μέρη για την ειλικρινή, εποικοδομητική και πολύτιμη ανατροφοδότηση τους. Βάσει αυτών των παρατηρήσεων, ο Διαμεσολαβητής προτείνει στην Επιτροπή τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές για βελτίωση.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του Διαμεσολαβητή για βελτίωση

48. Η Επιτροπή θα πρέπει:

(I) Να ορίσουν προορατικά, εφαρμόζοντας τα κριτήρια που έχει θεσπίσει το Δικαστήριο, ποια από τις δράσεις των κρατών μελών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ νοείται ότι εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ [25] και να εφαρμόζουν στις εν λόγω δράσεις το αυστηρότερο επίπεδο ελέγχου όσον αφορά τη συμμόρφωση με τον Χάρτη.

Κατά τον προσδιορισμό των δράσεων που εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ, η Επιτροπή θα

πρέπει να λάβει υπόψη την ανάγκη που προσδιόρισε το Δικαστήριο « να αποφευχθεί μια κατάσταση στην οποία το επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων ποικίλλει ανάλογα με το σχετικό εθνικό δίκαιο (...) » [26] .

II) Να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για να ευαισθητοποιήσει σχετικά με το γεγονός ότι ο Χάρτης εφαρμόζεται σε κάθε κράτος μέλος για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

Η καθοδήγηση που προτείνει η Επιτροπή για τα κράτη μέλη αποτελεί εξαιρετικό σημείο εκκίνησης. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή αναφορά στην απαίτηση πλήρους τήρησης των διατάξεων του Χάρτη κατά την προετοιμασία, την αξιολόγηση και την εφαρμογή των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται με τα ΕΔΕΤ. Η Επιτροπή θα μπορούσε να συμπεριλάβει στις κατευθυντήριες γραμμές παραδείγματα δράσεων που αναλαμβάνονται κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Επιπλέον, μέσω των διαύλων πολιτικής και διοικητικής συνεργασίας με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει ενεργά, ως ορθή πρακτική, την εφαρμογή των προτύπων του Χάρτη σε όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

(III) Επικέντρωση των προσπαθειών καθοδήγησης, στήριξης και επιβολής της νομοθεσίας σε προληπτικά μέτρα, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται εξαρχής με τον Χάρτη.

Ακόμη και όταν τα διορθωτικά μέτρα είναι αποτελεσματικά, από τη φύση τους έρχονται όταν η βλάβη έχει ήδη γίνει. Όταν τα διορθωτικά μέτρα είναι αναποτελεσματικά και η Επιτροπή επιλέγει να επιβάλει οικονομικές κυρώσεις στα κράτη μέλη, αυτό όχι μόνο δεν διασφαλίζει την επανόρθωση των θυμάτων παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αλλά μπορεί ακόμη και να επιδεινώσει την κατάστασή τους. Ενώ η νέα εστίαση στις ρυθμίσεις παρακολούθησης και χειρισμού καταγγελιών είναι κάτι περισσότερο από ευπρόσδεκτη, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αποφυγή βλάβης.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 4 του κανονισμού 1303/2013, η Επιτροπή συμμετέχει στην επιλογή των εφαρμοστέων προϋποθέσεων σχετικά με τους ειδικούς στόχους μιας εθνικής προτεραιότητας προγράμματος. Η Επιτροπή θα πρέπει να κάνει συστηματικά χρήση αυτού του προνομίου για να προωθήσει τη συμπερίληψη προϋποθέσεων που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα, όποτε αυτές ισχύουν. Όπως ανέφεραν ορισμένοι απαντήσαντες, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες δεν υπάρχει ενημέρωση για τέτοια ζητήματα σε εθνικό επίπεδο και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίξει τα κράτη μέλη στην επιλογή των κατάλληλων προϋποθέσεων.

Η Επιτροπή πρέπει επίσης να λάβει υπόψη ότι το άρθρο 7 του κανονισμού 1303/2013 υποχρεώνει όχι μόνο τα κράτη μέλη αλλά και την Επιτροπή να « αποτρέπουν κάθε διάκριση... » κατά την προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Αρκετοί συνεισφέροντες τόνισαν τη σημασία των μηχανισμών παρακολούθησης, της

κατάρτισης, της τεχνικής βοήθειας και της ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των κρατών μελών για την πρόληψη παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να εστιάσει τις προσπάθειές της στον τομέα της κατάρτισης, της τεχνικής βοήθειας και της ανάπτυξης ικανοτήτων στα κράτη μέλη τα οποία, βάσει της αξιολόγησης της Επιτροπής, έχουν λιγότερο θετικό ιστορικό όσον αφορά τη συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ [27] .

Μια θετική εξέλιξη που αξίζει να επαινεθεί είναι ότι στις κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη σχετικά με τη διαδικασία ορισμού [28] , οι οποίες περιέχουν καταλόγους ελέγχου για τον ορισμό των αρχών πιστοποίησης και διαχείρισης και των ενδιαμέσων φορέων, η Επιτροπή συμπεριέλαβε συγκεκριμένα σημεία σχετικά με την ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών στο στάδιο της επιλογής για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με ορισμένες πολιτικές της ΕΕ (μη διακριτική μεταχείριση, προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία) [29] . Ο κατάλογος ελέγχου απαιτεί επίσης περιγραφή, κατά περίπτωση, των ρυθμίσεων του κράτους μέλους για την εξέταση καταγγελιών τόσο όσον αφορά την πιστοποίηση [30] όσο και τη διαχειριστική αρχή [31] .

(IV) Να συμπεριλάβει, στην αξιολόγηση της επιτυχίας των προγραμμάτων και δράσεων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ, εξέταση του τρόπου με τον οποίο συνέβαλαν στην προώθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

Ορισμένοι συνεισφέροντες πρότειναν ότι, εκτός από τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των ΕΔΕΤ, θα ήταν χρήσιμο για την Επιτροπή να αξιολογήσει σε ποιο βαθμό η χρήση των ΕΔΕΤ έχει ενισχύσει την ευαισθητοποίηση και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αναφέρονται ειδικά στον κανονισμό 1303/2013, καθώς και άλλων δικαιωμάτων του Χάρτη. Η Επιτροπή θα μπορούσε να προωθήσει την έγκριση κατάλληλων δεικτών ισότητας και θεμελιωδών δικαιωμάτων και σχεδίων καταλόγων ελέγχου για την αξιολόγηση της χρήσης των κονδυλίων για την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της απαγόρευσης των διακρίσεων υπό την ευρύτερη έννοια.

V) Να εφαρμόζουν αυστηρά και χωρίς εξαίρεση την υποχρέωση να επαληθεύουν ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων διαχείρισης καταγγελιών, είναι επαρκή και αποτελεσματικά, ότι παραμένουν έτσι για όσο διάστημα εφαρμόζονται τα προγράμματα και ότι οι αδυναμίες διορθώνονται δεόντως. Αυτό περιλαμβάνει τη συστηματική απαίτηση από τα κράτη μέλη να ενημερώνουν την Επιτροπή για τα αποτελέσματα όλων των καταγγελιών που αφορούν τα ΕΔΕΤ, είτε υποβλήθηκαν αρχικά στην Επιτροπή είτε όχι.

Σύμφωνα με τα λόγια ενός καθ' ου, ως αρχής υπεύθυνης για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στη στήριξη, αλλά και στην υποχρέωση, των κρατών μελών να εφαρμόσουν αποτελεσματικά συστήματα καταγγελιών και προσφυγών που λειτουργούν εύρυθμα. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό δεδομένου ότι, ελλείψει αποτελεσματικού μηχανισμού προσφυγής σε εθνικό επίπεδο, η Επιτροπή δεν διαθέτει, και είναι απίθανο να αποκτήσει στο μέλλον, καμία αρμοδιότητα που να της επιτρέπει να παρέχει ατομική

αποζημίωση στα θύματα παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Με άλλα λόγια, η αυστηρή και ακούραστη επιβολή των εποπτικών της προνομίων από την Επιτροπή αποτελεί τη μόνη εγγύηση για τα θύματα αυτά [32] .

Το άρθρο 75 παράγραφος 1 του κανονισμού 1303/2013 απαιτεί από την Επιτροπή να «βεβαιώσει» ότι τα συστήματα καταγγελιών και προσφυγής συμμορφώνονται με τον κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο. Οι κατευθυντήριες γραμμές που προτίθεται να παράσχει η Επιτροπή στα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίζουν τι κατανοεί η Επιτροπή μέσω ενός αποτελεσματικού μηχανισμού προσφυγής και, εξίσου σημαντικό, ποιοι μηχανισμοί θεωρούνται αναποτελεσματικοί ή αμιγώς τυπικοί. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να περιλαμβάνουν σαφείς ενδείξεις σχετικά με το πότε θα ενεργοποιηθούν οι διαδικασίες παρακολούθησης, τα κριτήρια που θα εφαρμοστούν και τα μέτρα που θα ληφθούν ως αποτέλεσμα, διασφαλίζοντας έτσι τη διαφάνεια και την ασφάλεια δικαίου.

Ομοίως, το άρθρο 75 παράγραφοι 2 και 3 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και να απαιτεί από ένα κράτος μέλος να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα. Ο Διαμεσολαβητής συμμερίζεται την άποψη ορισμένων ερωτηθέντων ότι οι επιτόπιες επισκέψεις πρέπει να είναι συχνότερες και διεξοδικότερες, καθώς σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν το μόνο πραγματικό μέσο για την επαλήθευση της κατάστασης επί τόπου. Το προσωπικό της Επιτροπής που εργάζεται στις αντιπροσωπείες της στα κράτη μέλη θα μπορούσε να συμβάλει στο έργο αυτό.

Επιπλέον, η συστηματική ενημέρωση από τα κράτη μέλη σχετικά με τα αποτελέσματα των καταγγελιών που σχετίζονται με τα ΕΔΕΤ θα επιτρέψει στην Επιτροπή να έχει πλήρη εικόνα της κατάστασης χειρισμού καταγγελιών και της αποτελεσματικότητας των σχετικών ρυθμίσεων ανά πάσα στιγμή και σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και να εντοπίζει εγκαίρως ανωμαλίες.

(VI) Να εφαρμόζει αυστηρά και με συνέπεια τα προνόμιά της όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων όταν οι εφαρμοστέες εκ των προτέρων αιρεσιμότητες (προϋποθέσεις) δεν τηρούνται εντός των προθεσμιών.

Το άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού 1303/2013 ορίζει ότι οι **εφαρμοστέες προϋποθέσεις** πρέπει να πληρούνται έως τις 31 Ιανουαρίου 2016, θεσπίζοντας έτσι σαφή και ανεπιφύλακτη απαίτηση για την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος. Το άρθρο 19 παράγραφος 5, με τη σειρά του, εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να αναστείλει τις ενδιάμεσες πληρωμές εάν **δεν έχουν ληφθεί μέτρα για την εκπλήρωση των** προϋποθέσεων εντός της εν λόγω προθεσμίας. Η Επιτροπή θα πρέπει να ερμηνεύει πολύ αυστηρά τυχόν εξαιρέσεις που επικαλούνται τα κράτη μέλη για τη μη επίτευξη του στόχου. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί μια κατάσταση κατά την οποία τα κράτη μέλη επικαλούνται αμιγώς τυπικές ενέργειες, οι οποίες συμβάλλουν ελάχιστα στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων, ως άμυνα.

(VII) Να εξετάσει το ενδεχόμενο να διατηρήσει, εκτός από το νέο σύστημα χειρισμού καταγγελιών, την πρακτική κίνησης διαδικασιών επί παραβάσει κατά κράτους μέλους, εάν οι ενέργειές του στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής συνιστούν παραβίαση του δικαίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη.

Ο φόβος ακύρωσης ή ανάκτησης της χρηματοδότησης μέσω δημοσιονομικών διορθώσεων και της αναστολής των ενδιάμεσων πληρωμών είναι πιθανό να αποτελέσει αποτελεσματικό αποτρεπτικό παράγοντα όταν πρόκειται για σαφείς παραβιάσεις ειδικών διατάξεων του κανονισμού 1303/2013 και των συμφωνιών εταιρικής σχέσης. Ωστόσο, οι διαδικασίες επί παραβάσει παρέχουν στην Επιτροπή ευρύτερο περιθώριο διαπραγμάτευσης και εξουσία πειθούς για την αντιμετώπιση εκτεταμένων παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οι οποίες ενδέχεται να υπερβαίνουν την εφαρμογή της ίδιας της πολιτικής συνοχής [33]. Επιπλέον, η διαπίστωση παράβασης από το Δικαστήριο αποτελεί ισχυρό επιχείρημα για τους πολίτες να διεκδικήσουν αποζημίωση για κάθε ζημία που ενδέχεται να έχουν υποστεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα μπορούσε να κάνει χρήση της διακριτικής της ευχέρειας κατά την επιλογή μιας διαδικασίας έναντι μιας άλλης με στόχο την καλύτερη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών.

(VIII) Δημιουργία ενός σαφούς και διαφανούς πλαισίου στο οποίο η κοινωνία των πολιτών μπορεί να συμβάλει στον εποπτικό ρόλο της Επιτροπής, πέραν των υφιστάμενων ομάδων εργασίας και εμπειρογνομόνων και επιτροπών.

Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η κοινωνία των πολιτών να παρακολουθεί την εφαρμογή των ΕΔΕΤ, η Επιτροπή θα πρέπει να δημιουργήσει μια διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία η κοινωνία των πολιτών, ιδίως οι μικρές οργανώσεις που δεν έρχονται εύκολα σε επαφή με την Επιτροπή, θα μπορούν να αναφέρουν καταχρήσεις των Ταμείων και των παραβιάσεων του Χάρτη και να υποβάλλουν καταγγελίες και σκιώδεις εκθέσεις [34] σχετικά με τους μηχανισμούς χειρισμού καταγγελιών και τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση. Η Επιτροπή θα μπορούσε επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο σύστασης μεικτών ομάδων εργασίας για συγκεκριμένα θέματα αποτελούμενες από εκπροσώπους της Επιτροπής, τα κράτη μέλη και την κοινωνία των πολιτών [35] και να ενημερώνει συστηματικά τα πρόσωπα και τις οργανώσεις που έθιξαν τον κώδωνα του κινδύνου για τα τελικά πορίσματα και τις επακόλουθες ενέργειες της Επιτροπής.

Επιπλέον, όπως ορισμένοι απαντήσαντες πρότειναν, η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιεύσει έγγραφα που θα περιγράφουν τις λεπτομέρειες του ρόλου της παρακολούθησης των εθνικών μηχανισμών και θα δημοσιεύει ολοκληρωμένες και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με όλα τα μέτρα παρακολούθησης που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής σε σχέση με τα ΕΔΕΤ και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Έμιλυ Ο' Ράιλι

Στρασβούργο, 11/05/2015

[1] Το άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τα εξής: « 1.

Για την προώθηση της συνολικής αρμονικής ανάπτυξής της, η Ένωση αναπτύσσει και συνεχίζει τις δράσεις της που οδηγούν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. 2. Ειδικότερα, η Ένωση αποσκοπεί στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών. 3. [...] ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές που πλήττονται από βιομηχανική μετάβαση και στις περιφέρειες που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα... »

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΕ 2013, L 347, σ. 320).

[3] Ελλείψει ειδικών λόγων για τους οποίους θα μπορούσε να παρέμβει η Επιτροπή, καμία από αυτές τις καταγγελίες δεν οδήγησε σε ουσιαστικό αποτέλεσμα.

[4] Διατίθεται στη διεύθυνση:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/54419/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[5] Το Δίκτυο περιλαμβάνει τους εθνικούς και περιφερειακούς διαμεσολαβητές και παρόμοιους φορείς των κρατών μελών της ΕΕ, τις υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ χώρες και άλλες χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή και την Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

[6] Διατίθεται στη διεύθυνση:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/58451/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[7] Οι απαντήσεις προήλθαν από τα γραφεία του Ομοσπονδιακού Διαμεσολαβητή του Βελγίου, των Βουλγάρων, Φινλανδών και Πορτογάλων Διαμεσολαβητών.

[8] Οι ερωτήσεις διαβούλευσης είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/59264/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[9] Το FRP διαβίβασε απαντήσεις που απέστειλαν ο τομέας των γυναικών στη Βόρεια Ιρλανδία, η ILGA Europe, το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τα Δικαιώματα των Ρομά, η Κοινωνική Πλατφόρμα, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, η Ουγγρική Συμμαχία για τα ΛΟΑΔ και μια ανώνυμη συμβολή.

[10] Ο ορισμός 33 στο άρθρο 2 του κανονισμού 1303/2013 ορίζει την εφαρμοστέα εκ των

προτέρων αιρεσιμότητα ως « συγκεκριμένο και επακριβώς προκαθορισμένο κρίσιμο παράγοντα, ο οποίος αποτελεί προϋπόθεση και έχει άμεση και πραγματική σχέση με την αποτελεσματική και αποδοτική επίτευξη ενός ειδικού στόχου για επενδυτική προτεραιότητα ή προτεραιότητα της Ένωσης και έχει άμεσο αντίκτυπο σε αυτήν».

[11] Η συμφωνία εταιρικής σχέσης είναι ένα υποχρεωτικό έγγραφο « που καταρτίζεται από κράτος μέλος με τη συμμετοχή εταίρων... και το οποίο καθορίζει τη στρατηγική, τις προτεραιότητες και τις ρυθμίσεις του εν λόγω κράτους μέλους για τη χρήση των ΕΔΕΤ με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο... και το οποίο εγκρίνεται από την Επιτροπή μετά από αξιολόγηση και διάλογο με το οικείο κράτος μέλος ».

[12] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 240/2014 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 2014, σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. ΕΕ 2014, L74, σ. 1.

[13] Τα επιχειρησιακά προγράμματα είναι λεπτομερή σχέδια στα οποία τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα δαπανηθούν τα κονδύλια από τα ΕΔΕΤ κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.

[14] Μέρος II του παραρτήματος XI του κανονισμού 1303/2013.

[15] Άρθρο 96 παράγραφος 7 στοιχείο β).

[16] Άρθρο 125 παράγραφος 3 σημείο ii).

[17] Άρθρα 83, 142 και 144 του κανονισμού 1303/2013, αντίστοιχα.

[18] Η αυτεπάγγελτη έρευνα δεν αφορά τη συμπεριφορά των εθνικών διοικήσεων. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα των ερωτηθέντων σχετικά με εικαζόμενη κακοδιοίκηση σε εθνικό επίπεδο θα αναφέρονται μόνο στον βαθμό που απαιτείται για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς της Επιτροπής. Επιπλέον, σκοπός αυτής της αυτεπάγγελτης έρευνας είναι να προσδιοριστούν τα μέσα με τα οποία η Επιτροπή μπορεί να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τον Χάρτη για την περίοδο 2014-2020. Επιχειρήματα σχετικά με το παρελθόν θα εξετασθούν μόνο στον βαθμό που έχουν σημασία και για το μέλλον.

[19] «ΛΟΑΔΜ» σημαίνει λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανς και μεσοφυλικοί.

[20] « Η Επιτροπή αξιολογεί τη συνοχή των προγραμμάτων με τον παρόντα κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο, την αποτελεσματική συμβολή τους στους επιλεγμένους θεματικούς στόχους και στις ειδικές προτεραιότητες της Ένωσης για κάθε ΕΔΕΤ, καθώς και τη συνοχή με τη συμφωνία εταιρικής σχέσης... ».

[21] Δύο ΜΚΟ ανέφεραν την περίπτωση προγραμματισμένης διαχωρισμένης γειτονιάς για τους Ρομά, η οποία διαφημίζεται δημοσίως ως επωφελούμενη από τα ΕΔΕΤ. Ενώ η Επιτροπή ήταν δεκτική και αντιδραστική στις πληροφορίες που έλαβε από τις ΜΚΟ και δήλωσε ότι η

σχεδιαζόμενη διευθέτηση ήταν αντίθετη προς τις αρχές των Ταμείων, δεν έλαβε « αποφασιστική και διαφανή » δημόσια θέση και την αβεβαιότητα ως προς το αν η διευθέτηση θα οικοδομηθεί και/ή θα χρηματοδοτηθεί από τα ΕΔΕΤ. Επιπλέον, οι δύο ΜΚΟ θεωρούν ότι δεν είναι επαρκώς σαφές σε ποιον και με ποια μέσα θα πρέπει να αναφέρουν τέτοιες περιπτώσεις. Η ανατροφοδότηση σχετικά με το αποτέλεσμα οποιασδήποτε έρευνας από την Επιτροπή δεν είναι πάντοτε επικείμενη.

[22] Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2014, υπόθεση C-562/12, *Liivimaa Lihaveis κατά Eesti- Lätti* , σκέψεις 64 και 65.

[23] Άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού 1303/2013.

[24] Υπόθεση C-562/12 , *Liivimaa Lihaveis κατά Eesti- Lätti* , σκέψη 62.

[25] Λαμβάνοντας υπόψη ότι η συντριπτική πλειονότητα των δράσεων των κρατών μελών, οι οποίες αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, θα είναι δράσεις που αναλαμβάνονται κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

[26] Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 2014, υπόθεση C-198/13, *Hernández και λοιποί κατά Ισπανίας* , σκέψη 47.

[27] Το άρθρο 58 του κανονισμού 1303/2013 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να αναλάβει την πρωτοβουλία για την παροχή τεχνικής βοήθειας.

[28]

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_ms_designation_en.pdf [Σύνδεσμος]. Οι κατευθυντήριες γραμμές εγκρίθηκαν αφού η Επιτροπή απάντησε στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή.

[29] Σημεία 2.2.3.6, 3.4 και 3.12.

[30] Σημείο 3.2.2.4.

[31] Σημείο 2.2.3.16.

[32] Ορισμένοι απαντήσαντες πρότειναν η Επιτροπή να δημιουργήσει έναν μηχανισμό σε επίπεδο ΕΕ για την παροχή έννομης προστασίας σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

[33] Ορισμένοι απαντήσαντες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την απόφαση της Επιτροπής να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας για διακρίσεις εις βάρος του πληθυσμού των Ρομά στον τομέα της εκπαίδευσης, κατάσταση που, κατά την άποψή τους, θα ήταν δυσκολότερη να αντιμετωπιστεί μόνο στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

[34] Οι σκιώδεις εκθέσεις είναι οι εκθέσεις των ΜΚΟ που συμπληρώνουν ή παρουσιάζουν εναλλακτικές πληροφορίες σε σχέση με τις περιοδικές επίσημες εκθέσεις που υποχρεούνται να

υποβάλλουν τα κράτη μέλη.

[35] Αρκετοί ερωτηθέντες επισήμαναν τους ασαφείς τρόπους με τους οποίους οι οργανισμοί, ιδίως οι μικροί με περιορισμένους πόρους, μπορούν να έχουν πρόσβαση και να αλληλεπιδρούν με την Επιτροπή όταν αντιλαμβάνονται προβλήματα σε εθνικό επίπεδο. Αναφέρθηκε περίπτωση μερικώς γόνιμης συνεργασίας όσον αφορά τη σχεδιαζόμενη κατασκευή, στη Νάπολη, μιας διαχωρισμένης γειτονιάς για τους Ρομά, την οποία οι αρχές σκόπευαν να χρηματοδοτήσουν με τα ΕΔΕΤ. Η έγκαιρη προειδοποίηση της κοινωνίας των πολιτών επέτρεψε στην Επιτροπή να δηλώσει εξ αρχής ότι η σχεδιαζόμενη δράση δεν ήταν σύμφωνη με τους ισχύοντες κανόνες. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει ακόμη προβεί σε καμία δημόσια ενέργεια.